

Bymiljøpakken

SAKSFRAMLEGG

Handlingsprogram 2025-2028

Bakgrunn for saken

Styringsgruppen for Bymiljøpakken legger med dette fram sitt handlingsprogram for perioden 2025-2028. I arbeidet med handlingsprogrammet er det tatt utgangspunkt i [Bypakke Nord-Jæren](#) (nå Bymiljøpakken) behandlet i fylkestinget 9. desember 2014 og i Stortinget 30. mars 2017, Byvekstavtale for Nord-Jæren 2019-2029, gjeldende Nasjonal transportplan 2025-2036 (NTP) og tidligere gitte politiske føringer.

Handlingsprogram 2025-2028 gir en retning på hvordan staten, ved Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet, Rogaland fylkeskommune og kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg ønsker å arbeide videre med Bymiljøpakken.

Programmet er basert på foreliggende føringer og faglig grunnlag, og viser hvordan partene vil prioritere bruk av investeringsmidlene som regionen disponerer gjennom Bymiljøpakken og byvekstavtalen.

År én og to i handlingsprogrammet (2025 og 2026) er retningsgivende, dog avhengig av endelige vedtak i Storting (statsbudsjettet). År tre til fire (2027-2028) er veiledende.

Det største enkeltprosjektet i handlingsprogram 2025-2028 er Bussveien korridor 1. Andre store prosjekter i handlingsprogrammet er Sykkelstamvegen, E39 Osli-Hove og Transportkorridor Vest. Også mindre tiltak som bedrer forholdene for gående og syklende er en viktig del av handlingsprogrammet.

Forventet måloppnåelse

Handlingsprogrammet skal sikre bidrag til måloppnåelse, med et investeringsvolum som er innenfor de tilgjengelige finansielle rammene.

Nullvekstmålet

Bymiljøpakken styres etter nullvekstmålet. Nullvekstmålet er: **«I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtrafikk, sykling og gange.»**

Nullvekstmålet måles gjennom ulike indikatorer. Byindeksen, som er basert på et antall trafikkregistreringspunkter på Nord-Jæren, er Bymiljøpakkens hovedindikator for å måle nullvekstmålet. Byutredningen som ble gjennomført for Nord-Jæren konkluderte med at prosjektene i Bymiljøpakken ikke alene er nok til å nå nullvekstmålet. Byvekstavtalen har derfor sett på andre virkemidler for å nå målene. Trafikkregulering og parkering har stor betydning på kort sikt, samtidig som at arealbruk i tråd med prinsippene for samordnet areal- og transportplanlegging har stor langsiktig betydning.

De prosjekter som vil bidra mest til bedre fremkommelighet for gåing, sykkel og kollektivtransporten er bussveisystemet, sykkelstamvegen, kollektivtraseen SUS/UiS-Diagonalen-Jåttå, samt alle programområdetiltakene, inkludert Oalsgata og Dusavikveien. For næringstrafikken vil Transportkorridor Vest, Tverrforbindelsen Fv. 505 Foss Eikeland-E39, E39 Smiene-Harestad og E39 Ålgård-Hove være viktige bidrag.

Økonomi

Handlingsprogram 2025-2028 gir en detaljert oversikt over de økonomiske rammene som er lagt til grunn for perioden.

Inntekter 2025-2028

I tabellen nedenfor vises en oversikt over inntektene som styringsgruppen legger til grunn for perioden 2025-2028.

Inntekter - mill. kr	Total inntekter	(2024-kr)			
		2025	2026	2027	2028
Bompenger	17 990	961	961	941	905
Post 30 statlig bidrag E39 Ålgård-Hove	2 228	163	95	58	
Post 30 statlig bidrag E39 Smiene- Harestad	1 992				
Post 63 Statlig bidrag Bussveien	7 043	465	508	993	789
Post 30 Statlige midler til kollektiv-, gang- og sykkeltiltak	3 095	425	382	223	76
Post 66 Belønningsmidler	2 889	326	267	267	267
Post 66 Reduserte bompenge	927	100	97	97	97
Post 66 Bedre kollektivtilbud	938	179	183	87	87
Post 66 Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	560	58	58	58	58
Post 66 Tilskudd til fjerning av rushtidsavgift	559	60	58	58	58
Post 73 Stasjons- og knutepunktutvikling	257	96	4		
Mva.	2 938	335	239	315	257
Alternativ finansiering	92				
Sum inntekter	41 508	3 167	2 853	3 098	2 594

Statlige bidrag

Post 30 - Programområdetiltak på riksveg

Prosjektet Sykkelstamvegen er fullfinansiert av statlige programområdemidler. Kollektivtrasé – fv. 510 SUS/UiS - Diagonalen - Jåttå og Oalsgata finansieres også under post 30.

Post 63 - Særskilte tilskudd til store kollektivprosjekt

Bussveien er omfattet av denne ordningen. Eventuelle kostnadsøkninger må håndteres som en del av porteføljestyringen av avtalen. Det statlige tilskuddet ble i revidert statsbudsjett 2023 økt til 54 prosent uten tilbakevirkende kraft.

Post 66 – Belønningsmidler

- Ordinære belønningsmidler

Byvekstavtalen slår fast at belønningsmidlene skal brukes i tråd med det overordnede målet i byvekstavtalen. Avtalen forplikter partene i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Belønningsmidlene skal stimulere til bedre fremkommelighet, miljø og helse i storbyområdene.

- Reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud

Tilskuddet kommer som en følge av regjeringens bompengeforlik. Bussveien ligger til grunn for beregningen av halvparten av tilskuddet i denne posten, men tilskuddet kommer som en årlig utbetaling i perioden 2020-2029. Midlene overføres til Rogaland fylkeskommune.

Den andre halvparten benyttes til å rekvirere mindre bompenger til fylkeskommunale prosjekter enn forutsatt.

- Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk

Tilskuddet kommer som en følge av regjeringens bompengeavtale. Avtaleområdet får 58 millioner 2024-kroner årlig i perioden 2020-2029 til å redusere kollektivtakster. Midlene fordeles direkte til Kolumbus i tråd med lokalpolitiske vedtak.

- Fjerning av rushtidsavgift

Tilskuddet kommer som en følge av regjeringens bompengeforlik. Avtaleområdet får 58 millioner 2024-kroner årlig i perioden 2020-2029 til å fjerne rushtidsavgiften.

Post 73 – Stasjons- og knutepunktutvikling

I handlingsprogramperioden er det satt av 185 millioner 2024-kroner til oppgradering av Sandnes stasjon. Midlene finansieres over post 73.

Mva.-refusjon

Statlig mva-refusjon i forbindelse med bygging av prosjekter tilfaller Bymiljøpakken. Inntektsmidlene er disponible fortløpende etter at prosjektene er gjennomført.

Bompenger og annen finansiering

Bompenginntektene i handlingsprogrammet er beregnet i tråd med forutsetningene i Prop. 47 S, byveksttalen 2019-2029, bompengeforliket og oppdaterte innkrevingskostnader.

I sak 21/2024 Inntektsforutsetninger vedtok styringsgruppen at administrasjonen arbeider videre med revisjon av ordningen knyttet til innkreving av bompenger, og se på muligheten for å endre Stortingsproposisjonens hjemmel til å kreve inn bompenger utover 15 år slik at prosjektporteføljen i Bymiljøpakken kan realiseres. Endring i hjemmel for innkrevingsperioden vil med dagens forutsetninger og prosjektkostnader generere bompenginntekter til å kunne realisere hele porteføljen. Det er dermed, i Handlingsprogram 2025-2028, lagt til grunn innkreving av bompenger til og med 2038.

Det vil bli lagt frem egen sak for lokalpolitisk behandling angående forlenging av bompengenneinnkrevingen til 2038.

Det mulig å ta opp lån som nedbetales med bompenger opp til en maksimal gjeld på 1,5 mrd. kr. Det er ikke behov for ytterligere godkjenning fra Stortinget så lenge gjelden ikke overskrider 1,5 mrd. kr. Låneopptak skal ikke benyttes som et virkemiddel for å unngå reell prioritering i porteføljestyringen.

Det er per nå ingen andre forslag til finansiering i handlingsprogramperioden.

Kostnader 2025-2028

Midlene i handlingsprogramperioden disponeres på følgende måte:

Prioritering	Prosjekt	Styringsmål mill.	(2024-kr)			
			2025	2026	2027	2028
	TKV rv 509 Sømmevågen - Sola skole	195				
	Kostnadsoverskridelser Nord-Jærenpakka*	783				
	Drift sekretariat	146	9	9	9	9
0	Bomstasjoner 38 STK	88				
1	Drift Kollektiv	3 873	458	462	366	366
	<i>Drift Kollektiv</i>	1 962	221	221	221	221
	<i>Økt rutefrekvens</i>	938	179	183	87	87
	<i>Reduserte billettpriser</i>	521	58	58	58	58
2	Sykelstamvegen	2 099	300	300	165	
3	Bussveien Korridor 1-4	13 406	1 245	1 030	1 719	1 375
	<i>Bussveien korridor 1 - Ruten Stavanger stasjon til og med krysset i Havnegata/Gravarsveien</i>	7 577	1 066	613	670	239
	<i>Bussveien korridor 2.1 (Stavanger St.- Sundekrossen- Bussvei/kollektivakse)</i>	2 896	141	138	602	700
	<i>Bussvei korridor 2.2 Sundekrossen - Risavika (Bussvei/kollektivakse)</i>	2 419	31	221	317	251
	<i>Kollektivakse korridor 3 (Havnegata/Gravarsveien - Vatnekrossen)</i>	134	3	3	57	55
	<i>Korridor 4 - Forus-Sola-Sola lufthavn - (Bussvei/kollektivakse)</i>	381	4	55	73	130
4	SUS/UIS-Diagonalen-Jåttå	516	45	28		
5	TKV rv 509 Sør-Tjora-Kontinentalveien	838	115	94		
6	Programområde sykkel	842	120	89	70	60
7	Programområde gange, miljø og trafikksikkerhetstiltak	839	185	114	46	5
7(1)	Oalsgata samfinansiering sykkel/gange/ts	630	162	70	69	90
7(2)	Rv. 44 krysstiltak Stangeland	100	36	47	9	8
7(3)	Dusavikveien samfinansiering sykkel/ts	320	50	90	95	37
8	Programområde kollektiv + øvrige kollektivtiltak	1 850	132	229	200	220
8(1)	Sandnes- og Skeiane stasjon	185	96	4		
9	TKV rv 509 Kontinentalveien - Sundekrossen	297				
10	TKV fv. 409	488				
11	E39 Hove-Ålgård	-				
11(2)	Kryss E39 Bråstein	93				
11(3)	E39 Hove Osli	729	250	95	58	
12	E39 Smiene – Harestad	4 143	55	130	530	500
12(2)	<i>Kulvert - Tasta - Smiene-Harestad (Nærmiljøtiltak, sykkel og gange)</i>	525				
13	Fv. 505 Foss Eikeland - E39	960	8	10	2	
14	Planlegging Sandnes øst	51				
15	Figgjo-Ålgård	3 095		3	20	400
16	Osli-Figgjo	4 145				
	Sum kostnader	41 237	3 266	2 804	3 358	3 070

Investeringsplanene for prosjektene E39 Smiene-Harestad og E39 Figgjo-Ålgård forutsetter statlig bidrag fra henholdsvis 2031. Dette betyr at styringsgruppen godkjenner bruk av bompenger først for å opprettholde ønsket fremdrift i prosjektene. Prosjektene vil dermed kunne starte opp allerede i 2025/2026.

Endringer i Handlingsprogram 2025-2028 ut over prisjustering

Prosjekt	Prosjekteier		Tidligere styringsmål	Endring	Nytt styringsmål	Begrunnelse
Sandnes og Skeiane stasjon	Jernbanedirektoratet	Hovedporteføljen	290	- 105	185	Styringsmål tatt ned etter innspill fra Jernbanedirektoratet. Styringsmål og investeringsplan som ligger i HP 25-28 gjelder Sandnes stasjon
E39 Smiene Harestad	Statens vegvesen	Hovedporteføljen	4 720	- 52	4 668	Styringsmål oppdatert i henhold til NTP 25-36 og P50
Figgjo-Ålgård	Statens vegvesen	Hovedporteføljen			3 095	Prosjektet er delt i to og styringsmål er oppdatert i henhold til
Osli-Figgjo	Statens vegvesen	Hovedporteføljen	4 340	2 900	4 145	NTP 25-36 og P50
Musegata-Paradisstasjon	Stavanger kommune	Programområde sykkel	7	3	10	Ved utlysning viser det seg at prosjektet blir dyrere
Kongsgata	Stavanger kommune	Programområde kollektiv	59	39	218	Slått sammen prosjektene. Økning skyldes dårlige grunnforhold i Kongsgata. Dette krever annen løsning for vann og avløp enn det som var planlagt.
Klubbgata	Stavanger kommune	Programområde kollektiv	119,96			
Påskhusveien	Sola kommune	Programområde TS	1,8	1,2	3	
Gravarsveien	Rogaland fylkeskommune	Programområde kollektiv	63	117	180	Høsten 2024 er det gjort en ny vurdering av hva som er en realistisk kostnadsramme for kollektivprosjektet Gravarsveien. Planleggingen av prosjektet har ikke startet skikkelig, og kostnadene er dermed fortsatt gjort på et tidlig stadi, men det er sett hen til sammenlignbare prosjekter i Sandnes sentrum som har kommet lenger i planleggingen og ut fra disse gjort en vurdering av hva Gravarsveien vil koste. Prosjektet er av faggruppe kollektiv vurdert å ha høy måloppnåelse. Det vil i planarbeidet holdes et fokus på å velge kostnadseffektive løsninger.

Programområdene

For å ta høyde for usikkerhet i pågående prosjekter, er det valgt å begrense igangsettelse av nye prosjekter i programområdene i denne rulleringen av Handlingsprogrammet.

Det er lagt opp til en buffer på 15 prosent av gjenstående midler for henholdsvis Sykkel og gange, mens for TS er bufferen på 8,6 prosent av gjenstående midler. Dette gjør at man foreslår seks nye prosjekter på sykkel, fem nye prosjekter på gange og to nye prosjekter på TS. For kollektiv har man store deler av totalrammen udisponert og det er foreslått fem nye prosjekter innenfor kollektiv.

Nye prosjekter er markert mørk grønn i handlingsprogrammet. I tabellene for de ulike programområdene vises i tillegg forslag til prosjekter med høy måloppnåelse som per nå ikke

har finansiering i Bymiljøpakken (markert lys grønn). I investeringsplanen er årene hvor prosjekter er i planfase markert gult.

Likviditet 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Estimert bankbeholdning ved årets start	1 634	1 536	1 585	1 324
Inntekter	3 167	2 853	3 098	2 594
Kostnader	3 266	2 804	3 358	3 070
Estimert bankbeholdning ved årsslutt	1 536	1 585	1 324	848
Akkumulert lånebehov	-	-	-	-

Prioriteringer

Basert på mål i byveksttalen og økonomiske rammer som de ligger i dag, har styringsgruppen lagt opp til en prioritering av tiltak i handlingsprogrammet som skal bygges og planlegges i perioden.

Handlingsprogrammet har en nærmere omtale av de aktuelle tiltakene. Prioriteringene er basert på vurderinger av måloppnåelse og finansielt handlingsrom, men også på vurderinger med tanke på regionens samlede planleggingskapasitet, entreprenørmarkedet og konsekvenser for trafikkavviklingen på Nord-Jæren.